

Térítési díj megállapítása (Tájékoztató)

Vonatkozó jogszabályok:

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet).

Jövedelemszámítás

Tartós bentlakásos ellátásban az az **alapelv, hogy akinek erre lehetősége van, fizesse meg az intézményi térítési díjat**. Vagyis amennyiben az ellátott elsősorban jelentős pénzvagyonnal, illetve ennek hiányában jelentős ingatlanvagyonnal rendelkezik, az az Szt.-ben meghatározottak szerint figyelembe vehető a személyi térítési díj megállapításakor.

Főszabály:

Az ellátott havi rendszeres jövedelmének 80%-át fizeti személyi térítési díjként, a fennmaradó pénzösszeg költőpénzként áll rendelkezésére. Amennyiben rendszeres jövedelme 80%-a eléri az intézményi térítési díj összegét, személyi térítési díja megegyezik az intézményi térítési díj összegével. Amennyiben ennél kevesebb, de van terhelhető készpénz-, illetve ingatlanvagyon, a különbözetet ennek terhére kell megállapítani. Ezek hiányában rendszeres jövedelme alapján fizet személyi térítési díjat.

Ha tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén a jövedelemhányad nem éri el az intézményi térítési díj összegét, vagyis az ellátott nem képes megfizetni rendszeres jövedelméből az intézményi térítési díjat és nem rendelkezik jelentős pénzvagyonnal, **a személyi térítési díj a jelentős ingatlanvagyon kilencvenhatod részének és a jövedelemhányadnak az összege**, de legfeljebb az intézményi térítési díjjal megegyező összeg.

Jelentős pénzvagyon: az ellátott rendelkezésére álló fizetési számla pozitív egyenlege, betétszerződés vagy takarékbetét-szerződés alapján fennálló követelése és készpénze összegének azon része, amely az intézményi térítési díj egy évi összegét a jogosult elhelyezésekor vagy a térítési díj felülvizsgálatakor meghaladja.

Jelentős ingatlanvagyon: az ingatlanvagyon együttes értékének az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a negyvenszeresét meghaladó része. Ingatlanvagyonként kell figyelembe venni az ellátás igénylésének vagy a felülvizsgálat időpontjában az ellátást igénylő, ellátott tulajdonában álló ingatlant, valamint az őt illető hasznosítható, ingatlanon fennálló vagyoni értékű jogot, illetve az ellátás igénylését vagy a felülvizsgálatot megelőző 18 hónapban ingyenesen átruházott ingatlant, ha azok együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a negyvenszeresét meghaladja. Osztatlan közös tulajdon esetén a tulajdoni hányadot kell figyelembe venni.

Fentiek alapján például:

Az intézményi térítési díj = 100.000 Ft

Az igénybevevő havi jövedelme = 80.000 Ft

A jövedelemhányad a havi jövedelem 80%-a = 64.000 Ft

- amennyiben nincs egyéb figyelembe vehető pénz- vagy ingatlanvagyon → a fizetendő személyi térítési díj a 80.000 Ft. 80%-a = 64.000 Ft;

- amennyiben az igénybevevő a havi jövedelmén felül 100.000 Ft x 12 hó = 1.200.000 Ft-ot meghaladó összegű jelentős pénzvagyonnal is rendelkezik → az intézményi térítési díj és a jövedelemhányad közötti 36.000 Ft-os különbséget kipótolható az 1.200.000 Ft feletti összeg terhére, így ellátása teljes 100.000 Ft-os költségét maga viseli;
- amennyiben az igénybevevő jelentős pénzvagyonnal nem rendelkezik, vagy annak az 1.200.000 Ft feletti része már elfogyott, viszont van ingatlanvagyon, ennek a 28.500 Ft öregségi nyugdíjminimum x 40 = 1.140.000 Ft-ot meghaladó része terhelhető.

Ez egy 6 millió Ft-ot érő ingatlan esetében azt jelenti, hogy a jelentős ingatlanvagyon 6 m – 1.140.000 = 4.860.000 Ft. Ennek az összegnek számítjuk a 96-od részét = 50.625 Ft. Ez az összeg adódik hozzá a jövedelemhányadhoz: 50.625 + 64.000 = 114.625 Ft. Mivel a személyi térítési díj legfeljebb az intézményi térítési díjjal megegyező összeg → a személyi térítési díj = 100.000 Ft lesz, vagyis ebben az esetben a 36.000 Ft különbséget terhére jegyeztethető be jelzálog.

Ha az igénybevevő ingatlanvagyon csak 3 millió Ft-ot ér, akkor a jelentős ingatlanvagyon 3 m – 1.140.000 = 1.860.000 Ft. Ennek az összegnek számítjuk a 96-od részét = 19.375 Ft. Ez az összeg adódik hozzá a jövedelemhányadhoz: 19.375 + 64.000 = 83.375 Ft. A személyi térítési díj a jelentős ingatlanvagyon kilencvenhatod részének és a jövedelemhányadnak az összege = 83.375 Ft, vagyis ebben az esetben a 19.375 Ft terhére jegyeztethető be jelzálog.

A **jövedelemvizsgálatot az intézményvezető végzi el** és állapítja meg a személyi térítési díjat, melyről értesítést küld az ellátottnak. Amennyiben az ellátott nem ért egyet az értesítésben szereplő térítési díjjal, a fenntartóhoz fordulhat, aki határozattal dönt ebben az esetben. Az intézményvezetők által megállapított személyi térítési díjak pontosságát, jogosultságát a Somogy Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala a hatósági ellenőrzések során, a fenntartó szakreferense pedig a fenntartói ellenőrzések során ellenőrzi.

Az Szt. 117/B.§-a alapján az ellátottak **önként vállalhatják az intézményi térítési díj összegével azonos összegű személyi térítési díj megfizetését**, ebben az esetben jövedelemvizsgálatra, illetve az ingatlanvagyonra történő jelzálog bejegyzésére nem kerül sor. a tájékoztató hoz mellékelünk egy nyilatkozatot a vállaláshoz.

A tartós bentlakásos szociális intézmények azon ellátottjai részéről, akik intézményből való kikerülése már kevésbé valószínű, így az intézményt szinte saját otthonuknak érzik, a jogalkotó által méltányolható igénynek tekinthető, hogy saját lakókörnyezetük állapotára befolyással lehessenek, mindennapi életük színterét maguk alakíthassák.

A szociális intézmények ugyanakkor nem képesek biztosítani, hogy a jogszabály által előírt feltételeket meghaladó, az ellátottak által kívánt átalakításokat saját forrásaikból végezzék el.

Erre tekintettel teremtette meg a jogalkotó annak jogszabályi lehetőségét, hogy a **jogszabályban előírt feltételeket meghaladó ellátotti igények megvalósításra kerülhessenek, amennyiben ennek költségeit az ellátottak önként vállalják**, (pl. az ellátott külön fürdőszobát szeretne kialakítani saját lakrészében, vagy igénye szerint át kívánja alakítani szobáját). Szt. 119/A.§. (2)